

ПОСЛАНИЦА - Свештенству и верном народу парохије Саборне цркве Светог Саве у Лондону

ПОСЛАНИЦА - Свештенству и верном народу парохије Саборне цркве Светог Саве у Лондону

Драга децо духовна,

Многи од вас видели су писмо, упућено ових дана, којим се сазива скуп парохије Саборне цркве Светог Саве у Лондону. Свештеници су такође добили позив да присуствују. Поводом тога, обраћамо вам се отворено и једноставно, као ваш Епископ и духовни отац, да бисте тачно знали шта се збива, ко има право да говори у име парохије и зашто ваши свештеници неће узети учешћа на том скупу. Када се чињенице ставе једна поред друге, слика постаје сасвим јасна.

Писмо је написано у име тела које више не постоји.

Писмо упућено свештенству одштампано је на меморандуму „Управног одбора Црквене општине“. Међутим, они који су га послали више нису тај Одбор. Њихов мандат је одавно истекао. Одбор коме је мандат истекао не може и даље да поступа као да се ништа није променило, нити може да пише

у име службе коју више не врши.

Употреба тог меморандума данас ствара утисак ауторитета који ти потписници једноставно немају. То је прво што треба разумети: заглавље на папиру не одговара истини на терену.

-Привремено Повереништво је већ законито постављено

Будући да је мандат старог Одбора одавно истекао, Епархијски управни одбор, којим председава Епископ, имао је дужност да поступи у складу са Статутом Епархије и одлуком Светог Архијерејског Синода.

Својом одлуком од 20. децембра 2025. године (ЕУО бр. 72/25) званично је окончао рад Одбора коме је мандат одавно био истекао, а одлуком од истога дана (ЕУО бр. 73/25) поставио је Привремено Повереништво Црквене општине, које врши надлежности Управног одбора све док се, у складу са црквеним прописима, не изабере и потврди нови Управни одбор.

Ово није било ни импровизовано нити лично. Учињено је управо онако како налажу правила Цркве, односно на основу Статута Епархије британско-ирске и Правилника о парохијама и црквеним општинама, који сами почивају на Уставу Српске Православне Цркве. Другим речима, Привремено Повереништво јесте једини законити орган који сада води Црквену општину.

Стари „Одбор“, у чије име вас позивају на овај скуп, није део Цркве и неовлашћено користи име овог црквеног тела и Српске Православне Цркве.

-Шта су повереници (trustees) — а шта нису

Да бисмо разумели све остало, корисно је знати каква је тачно улога повереника. Повереници су поштовани и поверења достојни чланови наше заједнице, којима је поверено једно — да у име заједнице носе власништво над храмом и свештеничким домовима, и да то чине искључиво у складу са уговором о фонду (trust deed). Њихова служба јесте држање имовине: они су њени чувари по правном наслову, а не управитељи њеног свакодневног живота.

Све оно што је управно — осигурање имовине, њено одржавање и чување, измиривање трошкова, као и примање и вођење црквеног новца и црквених рачуна — по поретку наше Цркве припада Управном одбору Црквене општине, а не повереницима. По Правилнику о парохијама и црквеним општинама, управо благајник Управног одбора прима црквени новац, улаже

га у банку, исплаћује свештенику и осталим запосленима и измирује рачуне Црквене општине — све под Одбором, под надзором Епископа и уз годишње извештаје које одобрава Епархијски управни одбор. То није посао повереника имовине.

Зато треба бити јасан: повереници брину о правном наслову куће; они не управљају породицом која у њој живи, нити њеним приходима. Они држе имовину за Цркву и у име Цркве — а не обрнуто. То је некада било уписано и у само име овог добротворног фонда, који се деценијама звао „Trust Property Held in Connexion with the Serbian Orthodox Church of St Sava“ — то јест, имовина под старатељством у вези са Српском Православном Црквом Светог Саве.

Године 2017. тренутни сазив повереника одлучио је да промени име фонда и тиме фонд представи као Цркву, што он наравно није. Штавише, и сами црквени прописи смештају црквене поверенике унутар Управног одбора Црквене општине — као једну трећину његових чланова по службеној дужности. Они су, дакле, део црквеног управљања, а не власт изнад њега. Чувар наслова није господар парохије.

-Ваши свештеници одговарају своме Епископу — а не Фонду

Писмо позива ваше свештенике да присуствују скупу и опомиње их да, уколико не могу доћи, морају то писмено да образложе, уз доказе. Тврди се да морају доћи зато што су „запослени код Фонда“.

То је погрешно схватање шта је то заправо свештеник. Свештеник није најамни радник. Њега Епископ рукополаже и поставља на парохију. Његово право да служи и његова дужност послушања проистичу од Епископа, а не од онога ко брине о згради или исплаћује плату. Када је фонд наведен као послодавац, то је управни договор, склопљен из практичних разлога као што су исплата плата, визе и одржавање храма. То повереницима не даје власт над светим дужностима свештеника. Нико ко се брине о згради не може заповедати свештенику у вршењу његове свештеничке службе. То припада једино Епископу.

Епископ није дао благослов да свештеници присуствују овоме скупу. За свештенике тиме је ствар решена. Они своју свету службу не стављају на располагање другима без благослова свога Епископа.

-И по сопственом тумачењу повереника, ствар стоји обрнуто

Претпоставимо, за тренутак, да прихватимо тврдњу самих повереника да Фонд запошљава свештенике. Чак и тада, повереници не би били они који имају право да управљају парохијским дужностима свештеника. Уговор који уређује управо овај храм каже да повереници држе храм за Управни одбор Цркве — то јест, за Одбор Црквене општине — и да тај Одбор држи храм за парохију у вези са Српском Православном Црквом.

Дакле, тело које има право да говори о животу парохије јесте Одбор Црквене општине, који ради под Епископом, а чије надлежности сада законито врши Привремено Повереништво. То никада нису били малобројни повереници имовине који поступају на своју руку. Повереници не могу прескочити Одбор коме су дужни да служе и издавати наредбе уместо њега.

-Зашто ваши свештеници неће присуствовати овоме скупу

Када се све ове чињенице сагледају, разлог је јасан. Скуп су сазвали они који пишу као „Одбор“ чији је мандат истекао пре више месеци. Они су позвали свештенике у њиховом свештеничком својству — а то је ствар Епископа, који то није благословио. Прави, законити орган је већ постављен, и он није тело које сазива овај скуп.

Када би ваши свештеници присуствовали, њихово присуство било би искоришћено — на фотографијама, у записницима, у препричавању — да се скуп прикаже као прави сабор парохије, предвођен правим Одбором. Он то није. Учествовати би значило позајмити достојанство свештенства телу које поступа против поретка Цркве, и завести управо оне којима су свештеници дужни да служе — а то сте ви, парохијани Саборне цркве Светог Саве у Лондону.

Зато разумите ово јасно. Ваши свештеници се не удаљавају од вас. Они остају ваши свештеници — пред олтаром, на крстионици, над гробом, и у вашим домовима, кад год вам затребају. Они једноставно одбијају да своју свету службу позајме скупу који се одржава против поретка Цркве.

-Шта откривају сопствени документи повереника

Постоји још нешто што заслужујете да знате, јер много тога објашњава. У својим објављеним финансијским извештајима повереници тврде да једино они могу да бирају нове поверенике — затворени круг који не полаже рачуне својој Цркви.

Међутим, та тврдња ослања се само на стари уговор из 1948. године, а прећуткује уговор из 1982. године — уговор о цркви у улици Ланкастер. Уговор из 1982. године говори две ствари које повереници крију. Прво, да нове поверенике поставља Управни одбор Цркве, односно Одбор Црквене општине, а не сами повереници. Друго, да се цео фонд држи „по одредбама устава Српске Православне Цркве“. Овај уговор су потписали тадашњи повереници, при куповини данашње цркве, и тиме обавезали све будуће поверенике да поступају строго и искључиво у складу са његовим одредбама.

Изостављајући уговор из 1982. године, они прикривају две чињенице које обарају њихову тврдњу о независности: да Одбор стоји изнад повереника, и да Устав Српске Православне Цркве стоји изнад обоје. Повереници, дакле, не само по слову Устава Српске Православне Цркве и Статута Епархије, него и према властитим оснивачким документима, делују под Одбором и под Црквом, у складу са Уставом.

-Једна Црква, један поредак — више од 800 година

Најзад, сетимо се чему припадамо, јер је то веће од било ког спора. Српска Православна Црква није удружење нити предузеће. Она је једна Црква, која има хијерархијску структуру, а коју је Свети Сава установио пре више од 800 година, са поретком који је кроз векове остао постојан.

Тај поредак је једноставан. Цркву воде и њој служе њени епископи и свештеници, којима помаже верни народ — који живи хришћанским животом, редовно долази у цркву на Свете Литургије, пости, исповеда се и труди се да напредује у хришћанским врлинама. Свештеници служе у парохијама. Парохије су сабране у епархије. Сваку епархију води епископ, који је њен пастир; свештеници служе под његовим надзором, а верни народ се окупља око свог епископа. То није измишљено за данашњи дан — то је онај исти поредак који нам је дао Свети Сава.

Наша Епархија британско-ирска уређена је својим Статутом — који није саставио Епископ, већ правници из Лондона и из Патријаршије — а који почива на Уставу Српске Православне Цркве, важи за целу Епархију и у потпуности је у складу са законима Уједињеног Краљевства, као и са прописима и стандардима Комисије за добротворне организације (Charity Commission). Фонд стоји унутар овога поретка као његов служитељ. Он не може стајати изнад Одбора, изнад Епископа, изнад Епархије, нити изнад Цркве.

Било који покушај самоизабраних тела или организација да управљају Црквом и црквеним животом у директној је супротности са оставштином Светог Саве, и представља покушај приватизације Цркве и поделе наше недељиве свете Цркве — а то је грех раскола.

-На крају

Молимо вас, верни народе лондонски, да останете уз своју Цркву. Немојте наседати на неистините приче. Узмите пуно учешће у животу парохије — кроз законито Привремено Повереништво и под благословом свога Епископа. Врата цркве Светог Саве остају отворена, богослужења ће се и даље настављати, а ваши свештеници остају у потпуности у вашој служби.

Нека вас Бог благослови и сачува, и нека молитве Светога Саве чувају ову парохију у миру и јединству.

Епископ лондонски и великобританско-ирски
НЕКТАРИЈЕ

Е. бр. 137

[Преузми](#)

spc.rs